

UREDBA (ES) št. 1108/2009 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 21. oktobra 2009

o spremembi Uredbe (ES) št. 216/2008 v zvezi z aerodromi, upravljanjem zračnega prometa in navigacijskimi službami zračnega prometa ter o razveljavitvi Direktive 2006/23/ES

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti člena 80(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ⁽¹⁾,ob upoštevanju mnenja Odbora regij ⁽²⁾,v skladu s postopkom, določenim v členu 251 Pogodbe ⁽³⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Komisija je v sporočilu z dne 15. novembra 2005 Svetu, Evropskemu parlamentu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij z naslovom: Razširitev nalog Evropske agencije za varnost v letalstvu – Agenda za 2010 objavila svojo namero, da bo postopoma razširila naloge Evropske agencije za varnost v letalstvu („Agencija“), z namenom doseči „celovit sistemski pristop“, na varnost in interoperabilnost aerodromov/letališč, navigacijske službe zračnega prometa (Air Navigation Services „ANS“) in upravljanje zračnega prometa (Air Traffic Management „ATM“).

(2) Nenehna rast letalstva v Evropi je vzrok mnogih izzivov, zlasti v zvezi z glavnimi varnostnimi dejavniki aerodromov in ATM/ANS. Zato je treba uvesti potrebne ukrepe za zmanjšanje tveganja in z usklajenim, celostnim normativnim pristopom zagotoviti varnost v vseh državah članicah.

(3) Dosežke pobude za uvedbo enotnega evropskega neba je treba dopolniti z usklajenim varnostnim elementom, ki bi se uporabljal za aerodrome in ATM/ANS. V ta namen bi bilo treba ustrezni regulativni okvir oblikovati tudi glede na uvajanje novih tehnologij na tem področju.

(4) Skupnost bi morala v skladu s standardi in priporočenimi praksami, določenimi v Konvenciji o mednarodnem civilnem letalstvu, podpisani v Chicagu dne 7. decembra 1944 („čikaška konvencija“), določiti bistvene zahteve, ki bi se uporabljale za letalske proizvode, dele in naprave, aerodrome ter izvajanje ATM/ANS; bistvene zahteve, ki bi veljale za osebe in organizacije, vključene v obratovanje aerodromov in izvajanje ATM/ANS; ter bistvene zahteve, ki bi veljale za osebe in proizvode, vključene v usposabljanje in zdravstvene ocene kontrolorjev zračnega prometa. Komisija bi morala biti pooblaščenca za pripravo potrebnih, s tem povezanih izvedbenih predpisov.

(5) Ob upoštevanju, da se službe, ki se ukvarjajo s pridobivanjem in obdelavo podatkov ter formatiranjem in posredovanjem podatkov za namene zračne plovbe, razlikujejo od storitev ANS, opredeljenih v Uredbi (ES) št. 549/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2004 o določitvi okvira za oblikovanje enotnega evropskega neba (okvirna uredba) ⁽⁴⁾, bi morala Komisija oblikovati posebne zahteve, ki bi bile prirejene za takšne službe.

(6) Ne bi bilo primerno, da bi skupni predpisi veljali za vse aerodrome. Zlasti aerodromi, ki niso odprti za javnost, in aerodromi, ki se uporabljajo predvsem za rekreativno letenje, ali se uporabljajo za komercialni zračni prevoz, drugačen od tistega, ki je v skladu s postopki instrumentalnega leta, in imajo tlakovane vzletno-pristajalne steze, ki merijo manj kot 800 metrov, bi morali ostati pod regulativnim nadzorom držav članic, druge države članice pa po tej uredbi niso obvezane, da takšne nacionalne ureditve priznajo. Vendar bi morale države članice sprejeti sorazmerne ukrepe, da se na splošno poveča stopnja varnosti rekreativnega letenja in komercialnega zračnega prevoza v celoti. Komisija bo pravočasno ponovno proučila modularno razširitev področja uporabe na aerodromih, ki so trenutno izključeni, in pri tem v celoti upoštevala morebitni učinek na takšne aerodrome.

⁽¹⁾ UL C 182, 4.8.2009, str. 50.

⁽²⁾ UL C 120, 28.5.2009, str. 52.

⁽³⁾ Mnenje Evropskega parlamenta z dne 25. marca 2009 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in Sklep Sveta z dne 7. septembra 2009.

⁽⁴⁾ UL L 96, 31.3.2004, str. 1.

- (7) Ob upoštevanju velike raznolikosti aerodromov in izrazite posebnosti njihove infrastrukture in okolja, bi skupna varnostna pravila za aerodrome morala predvideti potrebno prožnost za prilagojeno izpolnjevanje predpisov, in sicer z ustreznim ravnotežjem med izvedbenimi predpisi, certifikacijskimi specifikacijami in sprejemljivimi načini usklajevanja. Ta pravila bi morala biti sorazmerna z velikostjo, prometom, vrsto in kompleksnostjo aerodroma ter vrsto in obsegom obratovanja aerodroma, s čimer bi se izognili nepotrebnim birokratskim in ekonomskim bremenom, zlasti za manjše aerodrome z le zelo omejenim potniškim prometom.
- (8) Infrastruktura in obratovanje aerodroma bi morala biti certificirana z enim certifikatom. Vendar bi države članice lahko izdajale ločene certifikate za infrastrukturo in obratovanje. V tem primeru bi moral certifikate izdati isti organ. Operatorji več aerodromov, ki so vzpostavili ustrezne glavne dejavnosti, lahko zaprosijo za en certifikat, ki vključuje obratovanje in upravljanje vseh aerodromov, za katere so odgovorni.
- (9) Letalski proizvodi, deli in naprave, aerodromi in njihova oprema, operatorji, ki se ukvarjajo s komercialnim zračnim prevozom in obratovanjem aerodromov, sistemi in izvajalci ATM/ANS, pa tudi piloti in kontrolorji zračnega prometa ter osebe, proizvodi in organizacije, vključeni v njihovo usposabljanje in zdravstvene preglede, bi morali biti certificirani ali licencirani po tem, ko je ugotovljeno, da izpolnjujejo bistvene zahteve, ki jih določi Skupnost v skladu s standardi in priporočenimi praksami, določenimi v čikaški konvenciji. Komisija bi morala biti pooblaščenca za pripravo potrebnih izvedbenih predpisov za določitev pogojev za izdajo certifikata ali pogojev za njegovo zamenjavo z izjavo o sposobnosti ob upoštevanju tveganj, povezanih z različnimi vrstami dejavnosti ali storitev.
- (10) Izvedbeni predpisi v zvezi s certifikacijo projektiranja, izdelave in vzdrževanja sistemov in komponent ATM/ANS ter v zvezi z organizacijami, ki sodelujejo pri projektiranju, izdelavi in vzdrževanju sistemov, bi morali biti določeni le, kadar se nanašajo na ključna vprašanja v zvezi z varnostjo, ugotovljena po podrobni oceni učinka.
- (11) Komisija namerava pravočasno začeti preučevati, ali je uvedba pooblaščenih organov za certificiranje sistemov ATM/ANS izvedljiva in potrebna, obenem pa namerava opredeliti vse možne izbire in učinke. Komisija bi lahko, če je ustrezno, predlagala dodatni pregled te uredbe, ki bi temeljil na celoviti oceni učinka.
- (12) V institucionalnem sistemu Skupnosti je izvajanje pravnega reda Skupnosti predvsem v pristojnosti držav članic. Naloge certificiranja, ki jih določa ta uredba in njeni izvedbeni predpisi, naj bi se torej izvajali na nacionalni ravni. V nekaterih jasno opredeljenih primerih pa bi bilo treba Agencijo pooblastiti tudi za izvajanje nalog certificiranja, kakor so določene v tej uredbi. Iz istega razloga bi bilo treba Agenciji dovoliti, da sprejme potrebne ukrepe v zvezi s področji, ki jih zajema ta uredba, kadar je to najboljši način za zagotavljanje enotnosti in lažjega delovanja notranjega trga.
- (13) Izvedbeni predpisi, ki jih pripravi Agencija na področju ATM/ANS, bi morali biti pripravljene v skladu z rezultati posvetovalnega postopka Agencije in na podlagi, prilagojeni novim zainteresiranim stranem, ter temeljiti na določbah Uredbe (ES) št. 549/2004, Uredbe (ES) št. 550/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2004 o izvajanju navigacijskih služb zračnega prometa na enotnem evropskem nebu (Uredba o izvajanju služb) ⁽¹⁾, Uredbe (ES) št. 551/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2004 o organiziranosti in uporabi zračnega prostora na enotnem evropskem nebu (Uredba o zračnem prostoru) ⁽²⁾, Uredbe (ES) št. 552/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2004 o interoperabilnosti evropske mreže za upravljanje zračnega prometa (Uredba o interoperabilnosti) ⁽³⁾, in zlasti prenesenih zakonskih varnostnih zahtevah Eurocontrola. Komisija bi morala takšne izvedbene predpise sprejeti v skladu z regulativnim postopkom, določenim v členu 5 Uredbe (ES) št. 549/2004. Treba bi bilo pripraviti prehodne mehanizme, da bi zagotovili nepretrganost potrdil, že podeljenih na podlagi določb navedenih uredb.
- (14) Uredbe (ES) št. 549/2004, (ES) št. 550/2004, (ES) št. 551/2004 in (ES) št. 552/2004 vsebujejo določbe o več regulativnih funkcijah ATM, kot sta med drugim interoperabilnost ter upravljanje pretoka zračnega prometa in zračnega prostora. Vsa ta območja so povezana z varnostnimi vidiki, ki jih je treba ustrezno obravnavati. Zato bi morale države članice in Komisija pri urejanju navedenih področij te varnostne vidike ustrezno obravnavati prek ustreznega usklajevanja z Agencijo.
- (15) Splošni cilj je opraviti učinkovit prenos funkcij in nalog držav članic, vključno s tistimi, ki izhajajo iz njihovega sodelovanja v okviru Komisije za varnostne predpise Eurocontrola, na Agencijo, ne da bi se pri tem zmanjšala sedanja visoka raven varnosti in brez kakršnega koli negativnega vpliva na časovni raspored certificiranja. Za potrebni prehod bi bilo treba sprejeti ustrezne ukrepe. Agencija bi morala imeti zadostna sredstva za svoje nove naloge, izbira časa dodelitve teh sredstev pa bi morala temeljiti na opredeljeni potrebi in na časovnem načrtu sprejetja in ustreznih uporabe s tem povezanih izvedbenih predpisov.

⁽¹⁾ UL L 96, 31.3.2004, str. 10.

⁽²⁾ UL L 96, 31.3.2004, str. 20.

⁽³⁾ UL L 96, 31.3.2004, str. 26.

- (16) Uredba (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾ vzpostavlja ustrezen in celovit okvir za opredelitev in izvajanje skupnih tehničnih zahtev in upravnih postopkov na področju civilnega letalstva. Direktivo 2006/23/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. aprila 2006 o licenci kontrolorja zračnega prometa Skupnosti ⁽²⁾ bi bilo zato treba razveljaviti brez poseganja v certifikacijo proizvodov, oseb in organizacij, ki je že bila opravljena v skladu z navedeno direktivo.
- (17) V zvezi z urejanjem poklicev, ki jih ta uredba ne zajema, bi morale biti države članice še naprej pristojne, da po svoji presoji oblikujejo ali ohranijo zahteve, med drugim glede certificiranja osebja.
- (18) Agencija bi morala oblikovati izvedbene predpise na področju ATM/ANS v okviru celostnega pregleda varnostnih zahtev iz zakonodaje o enotnem evropskem nebu, in sicer iz uredb (ES) št. 549/2004, (ES) št. 550/2004, (ES) št. 551/2004 in (ES) št. 552/2004. Za preprečevanje podvajanja varnostnih zahtev, ki veljajo za storitve ATM/ANS, na eni strani in pravne praznine brez veljavnih varnostnih zahtev na drugi strani bi moral biti datum začetka veljavnosti predlogov sprememb zakonodaje o enotnem evropskem nebu v skladu z začetkom veljavnosti novih varnostnih ukrepov iz te uredbe.
- (19) Ukrepe, potrebne za izvajanje te uredbe, bi bilo treba sprejeti v skladu s Sklepom Sveta 1999/468/ES z dne 28. junija 1999 o določitvi postopkov za izvajanje Komisiji podeljenih izvedbenih pooblastil ⁽³⁾.
- (20) Zlasti bi bilo treba Komisiji podeliti pooblastila za sprejetje izvedbenih predpisov za licenciranje kontrolorjev zračnega prometa in s tem povezanih potrdil, aerodromov in obratovanje aerodromov, upravljanje zračnega prometa in navigacijske službe zračnega prometa ter povezane certifikate, nadzor in izvrševanje ter za sprejetje uredbe o taksah in pristojbinah Agencije. Ker so ti ukrepi splošnega obsega in so namenjeni spreminjanju nebitvenih določb Uredbe (ES) št. 216/2008, med drugim z njenim dopolnjevanjem z novimi nebitvenimi določbami, jih je treba sprejeti v skladu z regulativnim postopkom s pregledom iz člena 5a Sklepa 1999/468/ES.
- (21) Komisija bi lahko, brez poseganja v pristojnosti držav članic, po potrebi oblikovala priporočila Svetu za vzpostavitev okvira za usklajevanje med Skupnostjo in Mednarodno organizacijo civilnega letalstva (ICAO), ki bi bil namenjen preprečevanju podvajanj in učinkoviti uporabi sredstev v zvezi z varnostnimi pregledi.
- (22) Agencija bi morala pri oblikovanju varnostnih predpisov zagotoviti udeležbo vseh zainteresiranih strani. Stališča v zvezi z oblikovanjem predpisov bi morala temeljiti na obsežnih posvetovanjih z vsemi interesnimi skupinami, vključno z manjšimi gospodarskimi operaterji, ter na ustrezni oceni možnih posledic na zadevnih področjih. Kot določa Uredba (ES) št. 216/2008, bi se morala Agencija pred sprejetjem odločitve posvetovati s svetovalnimi organi zainteresiranih strani –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Uredba (ES) št. 216/2008 se spremeni:

1. člen 1 se nadomesti z naslednjim:

„Člen 1

Področje uporabe

1. Ta uredba se uporablja za:
- (a) projektiranje, proizvodnjo, vzdrževanje in rabo letalskih proizvodov, delov in naprav pa tudi za osebe in organizacije, ki so vključene v projektiranje, proizvodnjo in vzdrževanje takšnih proizvodov, delov in naprav;
 - (b) osebe in organizacije, ki so vključeni v operacije zrakovplovov;
 - (c) projektiranje, vzdrževanje in obratovanje aerodromov, ter za osebe in organizacije, ki so v te dejavnosti vključeni, ter, brez poseganja v zakonodajo Skupnosti in nacionalno zakonodajo o okolju in načrtovanju rabe zemljišč, za zaščito okolice aerodromov;
 - (d) projektiranje, proizvodnjo in vzdrževanje opreme aerodromov pa tudi za osebe in organizacije, ki so vključeni v te dejavnosti;
 - (e) projektiranje, proizvodnjo ter vzdrževanje sistemov in komponent za upravljanje zračnega prometa in navigacijske službe zračnega prometa („ATM/ANS“) pa tudi za osebe in organizacije, ki so vključeni v te dejavnosti;
 - (f) ATM/ANS kot tudi za osebe in organizacije, ki so vključeni v navedeno.

⁽¹⁾ UL L 79, 19.3.2008, str. 1.

⁽²⁾ UL L 114, 27.4.2006, str. 22.

⁽³⁾ UL L 184, 17.7.1999, str. 23.

2. Ta uredba se ne uporablja:

(a) kadar so proizvodi, deli, naprave, osebje in organizacije iz odstavka 1(a) in (b) uporabljeni v vojaških, carinskih, policijskih, iskalnih in reševalnih ter gasilskih dejavnostih, dejavnostih obalnih služb ali podobnih dejavnostih ali službah. Države članice sprejmejo ukrepe, s katerimi zagotovijo, da takšne dejavnosti ali službe ustrezno upoštevajo cilje te uredbe, kolikor je to izvedljivo;

(b) za aerodrome ali njihove dele pa tudi za opremo, osebje in organizacije iz odstavka 1(c) in (d), ki jih nadzoruje in upravlja vojska;

(c) za ATM/ANS, vključno s sistemi, komponentami, osebjem in organizacijami iz odstavka 1(e) in (f), ki jih zagotavlja ali daje na voljo vojska. Države članice zagotovijo, da so zrakoplovi iz točke (a) tega odstavka po potrebi ločeni od drugih zrakoplovov.

3. Države članice v največji možni meri zagotovijo, da vsi vojaški objekti, namenjeni javni rabi iz odstavka 2(b), ali storitve, ki jih za javnost opravlja vojaško osebje in so navedene v odstavku 2(c), omogočajo stopnjo varnosti, ki je vsaj tako učinkovita kot varnost, predpisana v bistvenih zahtevah iz prilog Va in Vb.;

2. člen 3 se spremeni:

(a) točka (d) se nadomesti z naslednjim:

„(d) ‚deli in naprave‘ pomenijo vse instrumente, opremo, mehanizme, dele, aparature, pribor, programsko opremo ali dodatno opremo, vključno s komunikacijsko opremo, ki se uporabljajo ali so namenjeni za delovanje ali krmiljenje zrakoplova med letom; sem sodijo tudi deli strukture zrakoplova, motorja ali propelerja ali oprema, ki se uporablja za manevriranje zrakoplova s tal.‘;

(b) vstavi se naslednja točka:

„(da) ‚komponente ATM/ANS‘ pomenijo kakršne koli komponente, kakor so opredeljene v členu 2(19) Uredbe (ES) št. 549/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2004 o določitvi okvira za oblikovanje enotnega evropskega neba (okvirna uredba) (*);

(*) UL L 96, 31.3.2004, str. 1.“

(c) točka (h) se nadomesti z naslednjim:

„(h) ‚operator‘ pomeni vsako pravno ali fizično osebo, ki upravlja ali namerava upravljati enega ali več

zrakoplovov, ali ki se ukvarja z obratovanjem ali se namerava ukvarjati z obratovanjem enega ali več aerodromov.‘;

(d) dodajo se naslednje točke:

„(m) ‚aerodrom‘ pomeni vsako določeno območje (vključno z vsemi objekti, napravami in opremo) na kopnem ali na vodi na fiksni ali plavajoči strukturi, ki se v celoti ali delno uporablja za prilete, vzlete ali premikanje zrakoplovov po površini;

(n) ‚oprema aerodroma‘ pomeni opremo, aparature, pribor, programsko opremo ali dodatno opremo, ki se uporablja ali je namenjena za delovanje zrakoplova na aerodromu;

(o) ‚letališka ploščad‘ pomeni določeno območje, namenjeno sprejemu zrakoplova za vstop ali izstop potnikov, natovarjanje ali raztovarjanje pošte ali tovora, polnjenje goriva, parkiranje ali vzdrževanje;

(p) ‚storitev upravljanja ploščadi‘ pomeni storitev upravljanja dejavnosti in gibanja zrakoplovov in vozil na letališki ploščadi;

(q) ‚ATM/ANS‘ pomeni funkcije upravljanja zračnega prometa, kakor so opredeljene v členu 2(10) Uredbe (ES) št. 549/2004, službe zračnega prometa, opredeljene v členu 2(4) navedene uredbe, in službe, ki se ukvarjajo s pridobivanjem in obdelavo podatkov ter formatiranjem in posredovanjem podatkov v splošnem zračnem prometu za namene varne zračne plovbe;

(r) ‚sistem ATM/ANS‘ pomeni kakršno koli kombinacijo opreme in sistemov, povezanih z varnostjo, kakor so opredeljeni v členu 2(39) Uredbe (ES) št. 549/2004;

(s) ‚služba informacij o letenju‘ pomeni službo, namenjeno zagotavljanju nasvetov in informacij, koristnih za varno in učinkovito izvedbo letov.‘;

3. v členu 4 se vstavijo naslednji odstavki:

„3a. Aerodromi, odprti za javnost, vključno z opremo, ki so na ozemlju, za katerega veljajo določbe Pogodbe, in na katerih se lahko odvija komercialni zračni prevoz in kjer potekajo dejavnosti, ki vključujejo instrumentalni prilet, ali vzletni postopki ter ki

(a) imajo asfaltirano vzletno-pristajalno stezo dolžine 800 metrov ali več; ali

(b) so namenjena samo helikopterjem,

so v skladu s to uredbo. Osebe in organizacije, ki so vključeni v obratovanje teh aerodromov, so v skladu s to uredbo.

3b. Z odstopanjem od odstavka 3a lahko države članice sprejmejo odločitve o izvzetju aerodroma iz določb te uredbe, ki:

— ne beleži več kot 10 000 potnikov letno, in

— letno upravlja manj kot 850 premikov, povezanih s tovorom.

Če izjema, ki jo dovoli država članica, ne ustreza splošnemu varnostnemu cilju v tej uredbi ali kateremu koli drugemu predpisu Skupnosti, Komisija v skladu s zaščitnim postopkom iz člena 65(7) odloči, da izjeme ne bo dovolila. V takem primeru zadevna država članica izjemo prekličče.

3c. ATM/ANS, ki se izvajajo v zračnem prostoru ozemlja, na katerem se uporablja Pogodba, pa tudi v katerem koli drugem zračnem prostoru, v katerem države članice uporabljajo Uredbo (ES) št. 551/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2004 o organiziranosti in uporabi zračnega prostora na enotnem evropskem nebu (Uredba o zračnem prostoru) (*) v skladu s členom 1(3) navedene uredbe, so v skladu s to uredbo. Sistemi, komponente, osebe in organizacije, ki so vključeni v izvajanje ATM/ANS, so v skladu s to uredbo.

(*) UL L 96, 31.3.2004, str. 20.“

4. v členu 5 se točki (b) in (c) odstavka 2 nadomestita z naslednjim:

„(b) Z ukrepi iz odstavka 5 se lahko določi zahteva po certificiranju v zvezi z deli in napravami. Certificati za dele in naprave se izdajo, ko prosilec dokaže, da so deli in naprave skladni s podrobnimi plovnostnimi specifikacijami, določenimi za zagotovitev skladnosti z bistvenimi zahtevami iz odstavka 1.

(c) Zrakoplova se ne sme uporabljati, če nima veljavnega spričevala o plovnosti. Spričevalo se izda, ko prosilec dokaže, da je zrakoplov skladen s projektom tipa, potrjenim s certifikatom tipa, in ko s tem povezana dokumentacija, pregledi in preskusi dokazujejo, da je zrakoplov primeren za varno uporabo. Spričevalo o plovnosti ostane veljavno, dokler se začasno ne odvzame, razveljavi ali prekličče ter dokler se zrakoplov vzdržuje v skladu z bistvenimi zahtevami za stalno plovnost iz točke 1.d Priloge I in ukrepi, sprejetimi v skladu z odstavkom 5.“;

5. v členu 7 se odstavek 4 nadomesti z naslednjim:

„4. Certifikat je potreben za vsako simulacijsko napravo za usposabljanje, ki se uporablja za usposabljanje pilotov. Certifikat se izda, ko prosilec dokaže, da naprava izpolnjuje predpise, sprejete za zagotavljanje skladnosti z zadevnimi bistvenimi zahtevami iz Priloge III.“;

6. člen 8 se spremeni:

(a) odstavek 1 se nadomesti z naslednjim:

„1. Pri operacijah zrakoplovov iz člena 4(1)(b) in (c) je treba izpolnjevati bistvene zahteve iz Priloge IV in, če pride v poštev, Priloge Vb.“;

(b) odstavek 5 se spremeni:

(i) točka (a) se nadomesti z naslednjim:

„(a) pogoje za upravljanje zrakoplova v skladu z bistvenimi zahtevami iz Priloge IV in, če pride v poštev, Priloge Vb.“;

(ii) točka (g) se nadomesti z naslednjim:

„(g) kako operacije zrakoplovov iz točke (a)(ii) in točk (d) in (h) Priloge II, ko se ti uporabljajo za komercialni zračni prevoz, izpolnjujejo ustrezne bistvene zahteve iz Priloge IV in, če pride v poštev, Priloge Vb.“;

(c) v odstavku 6 se doda naslednja alineja:

„— upoštevajo varnostne vidike v zvezi z ATM/ANS“;

7. vstavijo se naslednji členi:

„Člen 8a

Aerodromi

1. Aerodromi in oprema aerodroma pa tudi obratovanje aerodromov izpolnjujejo bistvene zahteve iz Priloge Va in, če pride v poštev, iz Priloge Vb.

2. Da aerodromi, oprema aerodromov in obratovanje aerodromov izpolnjujejo bistvene zahteve se določijo v skladu z naslednjim:

(a) za vsak aerodrom je potreben certifikat. Certifikat in potrditev sprememb takšnega certifikata se izdaja, ko prosilec dokaže, da je aerodrom skladen s podlago za certifikacijo aerodroma iz točke (b) in da aerodrom nima značilnosti ali lastnosti, ki bi negativno vplivale na varnost njegovega obratovanja. Certifikat vključuje aerodrom, njegovo obratovanje in njegovo opremo, povezano z varnostjo;

(b) podlaga za certifikacijo aerodroma vključuje naslednje:

(i) veljavne certifikacijske specifikacije za vrsto aerodroma;

(ii) določbe s potrjeno enakovredno ravniyo varnosti, in

(iii) posebne podrobne tehnične specifikacije, ki so potrebne, kadar katera od zahtev iz točke (i) zaradi projektivnih značilnosti določenega aerodroma ali zaradi operativnih izkušenj ne zadošča ali ni primerna za zagotavljanje izpolnjevanja bistvenih zahtev iz Priloge Va;

(c) z ukrepi iz odstavka 5 se lahko določi zahteva po certificiranju v zvezi z opremo aerodroma, pomembno za varnost. Certifikat za to opremo se izda, ko prosilec dokaže, da je oprema skladna s podrobnimi specifikacijami, določenimi za zagotavljanje izpolnjevanja bistvenih zahtev iz odstavka 1;

(d) organizacije, odgovorne za obratovanje aerodromov, dokažejo, da so sposobne in imajo sredstva za izvajanje obveznosti, povezanih z njihovimi privilegiji. Sposobnosti in sredstva se priznajo z izdajo certifikata iz točke

(a). Priznajo se lahko tudi z izdajo ločenega certifikata, če se tako odloči država članica, na ozemlju katere je aerodrom. Privilegiji, ki se priznajo organizaciji s certifikatom, in obseg certifikata, vključno s seznamom aerodromov, ki bodo obratovali, so določeni v certifikatu;

(e) z odstopanjem od točke (d) lahko države članice odločijo, da imajo izvajalci storitev upravljanja ploščadi možnost, da izjavijo, da so sposobni in imajo sredstva za izvajanje obveznosti, povezanih z izvajanjem služb.

3. Države članice zagotovijo, da so vzpostavljeni predpisi, ki ščitijo aerodrome pred dejavnostmi in razvojem v okolici, ki bi lahko povzročili nesprejemljiva tveganja za zrakoplove, ki uporabljajo aerodrome.

4. Operatorji aerodromov spremljajo dejavnosti in razvoj, ki bi lahko povzročili nesprejemljiva tveganja za letalski promet v okolici aerodromov, in v skladu s svojimi pristojnostmi sprejmejo ustrezne blažilne ukrepe.

5. Ukrepi, namenjeni spreminjanju nebitvenih določb zahtev iz tega člena z njegovim dopolnjevanjem, se sprejmejo v skladu z regulativnim postopkom s pregledom iz člena 65(4).

Ti ukrepi podrobno določajo zlasti:

(a) pogoje za določanje podlage za certifikacijo aerodroma in obveščanje prosilca o tem;

(b) pogoje za določanje podrobnih specifikacij za opremo aerodroma in obveščanje prosilca o tem;

(c) pogoje za izdajo, ohranitev, spremembe, začasni odvzem ali preklic certifikatov za aerodrome in certifikatov za opremo aerodromov, vključno z operativnimi omejitvami, povezanimi s posebnim projektom aerodroma;

(d) pogoje za obratovanje aerodroma v skladu z bistvenimi zahtevami iz Priloge Va in, če pride v poštev, Priloge Vb;

(e) pogoje za izdajo, ohranitev, spremembe, začasni odvzem ali preklic certifikatov iz odstavka 2(d);

- (f) obveznosti za imetnike certifikatov;
- (g) pogoje za sprejemanje in pretvorbo certifikatov za aerodrome, ki jih izdajo države članice, vključno z ukrepi, ki jih je posamezna država članica že pred začetkom veljavnosti te uredbe odobrila na podlagi sporočenih odstopanj iz priloge št. 14 k čikaški konvenciji;
- (h) pogoje za odločitev o prepovedi izjem iz člena 4(3b), vključno z merili za aerodrome za tovorni promet, prigrasitvijo izvzetih aerodromov in pregledom dovoljenih izjem;
- (i) pogoje, pod katerimi so operacije prepovedane, omejene ali zanje veljajo posebni pogoji zaradi varnosti;
- (j) pogoje in postopke v zvezi z izjavo izvajalcev služb iz odstavka 2(e) in nadzorom nad njimi.

6. Ukrepi iz odstavka 5:

- (a) odražajo zadnje stanje tehničnega razvoja in najboljše prakse na področju aerodromov ter upoštevajo veljavne standarde in priporočene prakse Mednarodne organizacije civilnega letalstva (ICAO);
- (b) so sorazmerni z velikostjo, prometom, vrsto in zapletenostjo aerodroma ter vrsto in obsegom dejavnosti obratovanja aerodromov;
- (c) upoštevajo izkušnje pri obratovanju aerodromov z vsega sveta ter znanstveni in tehnični napredek;
- (d) omogočajo takojšen odziv na ugotovljene vzroke nesreč in resnih incidentov;
- (e) omogočajo zadostno prožnost za prilagojeno izpolnjevanje predpisov.

Člen 8b

ATM/ANS

1. Izvajanje ATM/ANS je v skladu z bistvenimi zahtevami iz Priloge Vb in, v kolikor je to mogoče, Priloge Va.

2. Izvajalci ATM/ANS morajo imeti certifikat. Certifikat se izda, ko izvajalec dokaže, da je sposoben in ima sredstva za izvajanje obveznosti, povezanih s privilegiji izvajalca. Dodeljeni privilegiji in obseg storitev so navedeni v certifikatu.

3. Z odstopanjem od odstavka 2 lahko dajo države članice izvajalcem služb informacij o letenju možnost, da izjavijo, da so sposobni in imajo sredstva za izvajanje obveznosti, povezanih z izvajanjem služb.

4. Z ukrepi iz odstavka 6 se lahko določi zahteva za certificiranje organizacij, ki izvajajo projektiranje, izdelavo in vzdrževanje sistemov in komponent ATM/ANS, pomembnimi za varnost. Certifikati za te organizacije se izdajo, ko te dokažejo, da so sposobne in imajo sredstva za izvajanje obveznosti, povezanih z njihovimi privilegiji. Dodeljeni privilegiji so navedeni v certifikatu.

5. Z ukrepi iz odstavka 6 se lahko določi zahteva za certificiranje oziroma potrditev izvajalca ATM/ANS v zvezi s sistemi in komponentami ATM/ANS, pomembnimi za varnost. Certifikat za te sisteme in komponente oziroma potrdilo se izda, ko prosilec dokaže, da so sistemi in komponente skladni s podrobnimi specifikacijami, določenimi za zagotavljanje skladnosti z bistvenimi zahtevami iz odstavka 1.

6. Ukrepi, potrebni za izvajanje tega člena, se sprejmejo v skladu z regulativnim postopkom iz člena 5(3) Uredbe (ES) št. 549/2004.

Ti ukrepi podrobno določajo zlasti:

- (a) pogoje za izvajanje ATM/ANS v skladu z bistvenimi zahtevami iz Priloge Vb in, če se uporablja, Priloge Va;
- (b) pogoje za določanje podrobnih specifikacij za sisteme in komponente ATM/ANS in obveščanje prosilca o tem;
- (c) pogoje za izdajo, ohranitev, spremembe, začasni odvzem ali preklic certifikatov iz odstavkov 2 in 4;

(d) odgovornosti za imetnike certifikatov;

(e) pogoje in postopke v zvezi z izjavo izvajalcev služb iz odstavka 3 in za nadzor nad njimi;

(f) pogoje, pod katerimi so operacije prepovedane, omejene ali zanje veljajo posebni pogoji zaradi varnosti.

7. Ukrepi iz odstavka 6:

(a) odražajo zadnje stanje tehničnega razvoja in najboljše prakse na področju ATM/ANS;

(b) so sorazmerni z vrsto in zapletenostjo izvajanih služb;

(c) upoštevajo izkušnje pri ATM/ANS z vsega sveta ter znanstveni in tehnični napredek;

(d) se v kar največji možni meri pripravijo ob upoštevanju ustreznih določb Uredbe (ES) št. 549/2004 ter Uredbe (ES) št. 550/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2004 o izvajanju navigacijskih služb zračnega prometa na enotnem evropskem nebu (Uredba o izvajanju služb) (*), Uredbe (ES) št. 551/2004 in Uredbe (ES) št. 552/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2004 o interoperabilnosti evropske mreže za upravljanje zračnega prometa (Uredba o interoperabilnosti (**)) ter zagotavljajo prehodne mehanizme, da se zagotovi neprekinjena veljavnost certifikatov, ki so že bili dodeljeni v skladu z navedenimi uredbami; v izhodišču vsebujejo varnostne predpise navedenih uredb in po potrebi, v primeru nadaljnjih sprememb, upoštevajo najnovejša dognanja znanstvenega in tehničnega napredka;

(e) omogočajo takojšen odziv na ugotovljene vzroke nesreč in resnih incidentov.

Člen 8c

Kontrolorji zračnega prometa

1. Kontrolorji zračnega prometa ter osebe in organizacije, ki so vključene v usposabljanje, preskušanje, preverjanje ali zdravstvene preglede kontrolorjev zračnega prometa, izpolnjujejo ustrezne bistvene zahteve iz Priloge Vb.

2. Kontrolorji zračnega prometa morajo imeti za storitev, ki jo izvajajo, licenco in zdravniško spričevalo.

3. Licenca iz odstavka 2 se izda le, kadar prosilec za licenco dokaže, da izpolnjuje predpise, sprejete za zagota-

vljanje skladnosti z bistvenimi zahtevami glede teoretičnega znanja, praktičnih spretnosti, jezikovne usposobljenosti in izkušenj, kakor je določeno v Prilogi Vb.

4. Zdravniško spričevalo iz odstavka 2 se izda le, če kontrolor zračnega prometa izpolnjuje predpise, sprejete za zagotavljanje skladnosti z bistvenimi zahtevami glede zdravstvene sposobnosti, kakor je določeno v Prilogi Vb. Takšna zdravniška spričevala lahko izdajo zdravniki ali zdravstveni centri za osebe v letalstvu.

5. V licenci ali zdravniškem spričevalu so navedeni privilegiji, dodeljeni kontrolorju zračnega prometa, ter področje veljavnosti licence in zdravniškega spričevala.

6. Usposobljenost organizacij za usposabljanje kontrolorjev zračnega prometa in zdravnikov ter zdravstvenih centrov za osebe v letalstvu za izvajanje obveznosti, povezanih z njihovimi privilegiji v zvezi z izdajanjem licenc in zdravniških spričeval, se prizna z izdajo certifikata.

7. Organizacijam za usposabljanje, zdravnikom za osebe v letalstvu in zdravstvenim centrom za kontrolorje zračnega prometa, se izda certifikat, če dokažejo, da izpolnjujejo predpise, sprejete za zagotavljanje skladnosti z zadevnimi bistvenimi zahtevami iz Priloge Vb. V certifikatu so navedeni privilegiji, dodeljeni z njegovo izdajo.

8. Osebe, odgovorne za zagotavljanje praktičnega usposabljanja ali za oceno znanja kontrolorjev zračnega prometa, morajo imeti certifikat. Certifikat se izda, ko zadevna oseba dokaže, da izpolnjuje predpise, sprejete za zagotavljanje skladnosti z zadevnimi bistvenimi zahtevami iz Priloge Vb. V njem so navedeni privilegiji, dodeljeni s certifikatom.

9. Simulatorji za usposabljanje so skladni z zadevnimi bistvenimi zahtevami iz Priloge Vb.

10. Ukrepi, namenjeni spreminjanju nebistvenih določb tega člena z njegovim dopolnjevanjem, se sprejmejo v skladu z regulativnim postopkom s pregledom iz člena 65(4).

Ti ukrepi določajo zlasti:

(a) različne ratinge in pooblastila za licence kontrolorjev zračnega prometa;

- (b) pogoje za izdajo, ohranitev, spremembe, omejitve, začasni odvzem ali preklic licenc, ratingov in pooblastil za licence, zdravniških spričeval, potrdil in certifikatov ter pogoje, pod katerimi taki certifikati in potrdila niso potrebni ter hkrati omogočajo prehodne mehanizme za zagotovitev neprekinjene veljavnosti že izdanih dovoljenj in certifikatov;
- (c) privilegije in odgovornosti imetnikov licenc, ratingov in pooblastil za licence, zdravniških spričeval, potrdil in certifikatov;
- (d) pogoje za sprejem in pretvorbo licenc kontrolorjev zračnega prometa in pogoje za sprejem in pretvorbo nacionalnih zdravniških spričeval v splošno priznana zdravniška spričevala.

11. Ukrepi iz odstavka 10 odražajo zadnje stanje tehničnega razvoja, vključno z najboljšimi praksami ter znanstvenim in tehničnim napredkom s področja usposabljanja kontrolorjev zračnega prometa. V izhodišču se razvijajo na podlagi določb Direktive 2006/23/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. aprila 2006 o licenci kontrolorja zračnega prometa Skupnosti (***) .

(*) UL L 96, 31.3.2004, str. 10.

(**) UL L 96, 31.3.2004, str. 26.

(***) UL L 114, 27.4.2006, str. 22.“

8. člen 9 se spremeni:

(a) odstavek 1 se nadomesti z naslednjim:

„1. Zrakoplovi iz člena 4(1)(d), pa tudi njihove posadke in operacije, izpolnjujejo veljavne standarde ICAO. V primeru, da ti standardi ne obstajajo, zadevni zrakoplovi in njihove operacije izpolnjujejo zahteve iz prilog I, III, IV in, če se uporablja, Priloge Vb, če te zahteve niso v nasprotju s pravicami tretjih držav v skladu z mednarodnimi konvencijami.“;

(b) v odstavku 5 se doda naslednja točka:

„(e) upoštevajo se varnostni vidiki, povezani ATM/ANS;“;

9. v členu 10 se odstavek 1 nadomesti z naslednjim:

„1. Države članice, Komisija in Agencija si skupaj prizadevajo zagotoviti skladnost s to uredbo in njenimi izvedbenimi predpisi.“;

10. člen 11 se spremeni:

(a) odstavka 4 in 5 se nadomestita z naslednjim:

„4. Do začetka veljavnosti ukrepov iz člena 5(5), člena 7(6) in člena 9(4) in izteka prehodnih obdobj, ki jih predvidevajo ti ukrepi, ter brez poseganja v člen 69(4) se lahko certifikate, ki se jih ne more izdati v skladu s to uredbo, izda na podlagi veljavnih nacionalnih predpisov.“;

5. Do začetka veljavnosti ukrepov iz člena 8(5) in izteka prehodnih obdobj, ki jih predvidevajo ti ukrepi, ter brez poseganja v člen 69(4) se lahko certifikate, ki se jih ne more izdati v skladu s to uredbo, izda na podlagi veljavnih nacionalnih predpisov.“;

(b) vstavi se naslednja odstavka:

„5a. Do začetka veljavnosti ukrepov iz člena 8a(5) in člena 8c(10) in izteka prehodnih obdobj, ki jih predvidevajo ti ukrepi, ter brez poseganja v člen 69(4) se lahko certifikate, ki se jih ne more izdati v skladu s to uredbo, izda na podlagi veljavnih nacionalnih predpisov.“;

5b. Do začetka veljavnosti ukrepov iz člena 8b(6) in izteka prehodnih obdobj, ki jih predvidevajo ti ukrepi, ter brez poseganja v člen 69(4) se lahko certifikate, ki se jih ne more izdati v skladu s to uredbo, izda na podlagi veljavnih nacionalnih predpisov ali, kjer je ustrezno, na podlagi ustreznih zahtev iz Uredbe Komisije (ES) št. 2096/2005 z dne 20. decembra 2005 o skupnih zahtevah za izvajanje navigacijskih služb zračnega prometa (*).“;

(*) UL L 335, 21.12.2005, str. 13.“

11. v členu 13 se doda naslednji odstavek:

„Usposobljeni subjekti ne izdajajo certifikatov.“;

12. v členu 18 se točki (c) in (d) nadomestita z naslednjim:

„(c) izdaja certifikacijske specifikacije in sprejemljive postopke usklajevanja pa tudi vsa navodila za uporabo te uredbe in njenih izvedbenih predpisov;“;

(d) sprejme ustrezne odločitve za uporabo členov 20, 21, 22, 22a, 22b, 23, 54 in 55, vključno s tem, da lahko imetnikom izdanih certifikatov v nepredvidenih izrednih operativnih razmerah ali zaradi časovno omejenih operativnih potreb dovoli izjemo pri izpolnjevanju bistvenih zahtev, določenih v tej uredbi in njenih izvedbenih predpisih, pod pogojem, da takšne izjeme ne prizadenejo stopnje varnosti, da se odobrijo za obdobje, ki ne presega dveh mesecev, da se sporočijo Komisiji in da se ne podaljšajo;“;

13. v členu 19(2) se točka (a) nadomesti z naslednjim:

„(a) certifikacijske specifikacije in sprejemljive postopke usklajevanja, ter“;

14. vstavijo se naslednji členi:

„Člen 22a

ATM/ANS

Agencija v zvezi z ATM/ANS iz člena 4(3c):

(a) izvaja, sama ali prek nacionalnih letalskih organov ali usposobljenih subjektov, inšpekcijske preglede in revizije organizacij, ki jih certificira;

(b) izdaja in podaljšuje certifikate organizacijam, ki imajo sedež zunaj območja, za katerega veljajo določbe Pogodbe, in ki opravljajo storitve v zračnem prostoru, za katerega Pogodba velja;

(c) izdaja in podaljšuje certifikate organizacijam, ki opravljajo vseevropske storitve;

(d) spremeni, začasno odvzame ali prekliče zadevni certifikat, če pogoji, v skladu s katerimi je bil certifikat izdan, niso več izpolnjeni ali če imetnik certifikata ne izpolnjuje obveznosti, ki jih nalaga ta uredba ali njeni izvedbeni predpisi.

Člen 22b

Certificiranje kontrolorjev zračnega prometa

Agencija v zvezi z osebami in organizacijami iz člena 8c(1):

(a) izvaja, sama ali prek nacionalnih letalskih organov ali usposobljenih subjektov, preiskave in revizije organizacij, ki jih certificira, ter po potrebi njihovega osebja;

(b) izdaja in podaljšuje certifikate organizacijam za usposabljanje kontrolorjev zračnega prometa s sedežem zunaj ozemlja držav članic ter po potrebi njihovem osebju;

(c) spremeni, začasno odvzame ali prekliče zadevni certifikat, če pogoji, v skladu s katerimi je bil certifikat izdan, niso več izpolnjeni ali če fizična ali pravna oseba, ki je imetnik certifikata, ne izpolnjuje obveznosti, ki jih nalaga ta uredba ali njeni izvedbeni predpisi.“;

15. v členu 33(2)(c) se datum „30. septembrom“ nadomesti z datumom „30. novembrom“;

16. v členu 44 se odstavek 1 nadomesti z naslednjim:

„1. Pritožbo je mogoče vložiti zoper odločbe Agencije, sprejete v skladu s členi 20, 21, 22, 22a, 22b, 23, 55 ali 64.“;

17. v členu 50 se odstavek 2 nadomesti z naslednjim:

„2. Tožbe za razveljavitev odločb Agencije, sprejetih na podlagi členov 20, 21, 22, 22a, 22b, 23, 55 ali 64, se lahko vložijo na Sodišču Evropskih skupnosti šele, ko so izčrpani vsi postopki za pritožbe v okviru Agencije.“;

18. člen 52 se spremeni:

(a) v odstavku 1 se prvi pododstavek nadomesti z naslednjim:

„Čim prej po začetku veljavnosti te uredbe upravni odbor vzpostavi pregledne postopke za izdajo mnenj, certifikacijskih specifikacij, sprejemljivih postopkov usklajevanja ter navodil iz člena 18(a) in (c).“;

(b) odstavek 2 se nadomesti z naslednjim:

„2. Ko Agencija na podlagi člena 19 oblikuje mnenja, certifikacijske specifikacije, sprejemljive postopke usklajevanja in navodila, ki jih bodo uporabljale države članice, vzpostavi postopek za posvetovanje z državami članicami. V ta namen lahko ustanovi delovno skupino, v kateri je vsaka država članica upravičena imenovati izvedenca.“;

19. v členu 55 se prvi stavek odstavka 1 nadomesti z naslednjim:

„Agencija lahko sama izvede vse potrebne preiskave podjetij v skladu s členi 7, 20, 21, 22, 22a, 22b, 23 ter členom 24(2) ali to nalogo poveri nacionalnim letalskim organom ali usposobljenim subjektom.“;

20. vstavi se naslednji člen:

„Člen 65a

Spremembe

V skladu z določbami Pogodbe, Komisija predlaga spremembo uredb (ES) št. 549/2004, (ES) št. 550/2004, (ES) št. 551/2004 in (ES) št. 552/2004, da bi se upoštevale zahteve te uredbe.“;

21. naslov Priloge V se nadomesti z naslednjim:

„Merila za usposobljene subjekte iz člena 13 (usposobljeni subjekt ali subjekt)“;

22. vstavita se prilogi Va in Vb iz Priloge k tej uredbi.

Člen 2

Direktiva 2006/23/ES se razveljavi.

Določbe Direktive 2006/23/ES se še naprej prehodno uporabljajo do datuma uporabe ukrepov iz člena 8c(10) Uredbe (ES) št. 216/2008, kakor jo spreminja ta uredba.

Člen 3

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Komisija do 31. decembra 2013 sprejme ukrepe iz člena 8a(5) Uredbe (ES) št. 216/2008, kakor jo spreminja ta uredba. Člen 8a se uporablja od datumov, določenih v teh ukrepih.

Komisija do 31. decembra 2012 sprejme ukrepe iz člena 8b(6) in člena 8c(10) Uredbe (ES) št. 216/2008, kakor jo spreminja ta uredba. Člena 8b in 8c se uporabljata od datumov, določenih v teh ukrepih.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Strasbourg, 21. oktobra 2009

Za Evropski parlament

Predsednik

J. BUZEK

Za Svet

Predsednica

C. MALMSTRÖM

PRILOGA

„PRILOGA Va

BISTVENE ZAHTEVE ZA AERODROME**A — Fizične značilnosti, infrastruktura in oprema**1. *Območje gibanja*

- (a) Aerodromi imajo določeno območje za pristajanje in vzletanje zrakoplovov, ki izpolnjuje naslednje pogoje:
- (i) območje za vzletanje in pristajanje ima dimenzije in značilnosti, ki ustrezajo zrakoplovom, ki naj bi uporabljali aerodrom;
 - (ii) območje za vzletanje in pristajanje ima, kjer je ustrezno, nosilnost, ki omogoča ponavljajoče se delovanje zrakoplovov, ki naj bi uporabljali območje. Območja, ki niso namenjena ponavljajočemu se delovanju zrakoplovov, morajo biti sposobna dajati podporo zrakoplovom;
 - (iii) območje za vzletanje in pristajanje je projektirano tako, da je zagotovljen odvod vode in da se prepreči, da bi stoječa voda postala nesprejemljivo tveganje za operacije zrakoplovov;
 - (iv) nakloni in spremembe naklona območja za vzletanje in pristajanje ne povzročajo nesprejemljivega tveganja za operacije zrakoplovov;
 - (v) značilnosti površine območja za vzletanje in pristajanje ustrezajo zrakoplovom, ki naj bi ga uporabljali; in
 - (vi) na območju za vzletanje in pristajanje ni nobenih predmetov, ki bi lahko pomenili nesprejemljivo tveganje za delovanje zrakoplovov.
- (b) Kadar je več določenih območij za vzletanje in pristajanje, so ta takšna, da ne povzročajo nesprejemljivega tveganja za operacije zrakoplovov.
- (c) Določeno območje za vzletanje in pristajanje je obdano z določenimi površinami. Te površine so namenjene zaščiti zrakoplovov, ki letijo nad njimi med vzletom ali pristankom, ali ublažitvi posledic pri prezgodnjem pristanku (undershooting) ter kadar zapeljejo z območja za vzletanje in pristajanje ali ga prekoračijo, ter izpolnjujejo naslednje pogoje:
- (i) te površine imajo dimenzije, ki ustrezajo predvidenim operacijam zrakoplovov;
 - (ii) nakloni in spremembe naklona teh površin ne povzročajo nesprejemljivega tveganja za operacije zrakoplovov;
 - (iii) na teh površinah ni nobenih predmetov, ki bi lahko pomenili nesprejemljivo tveganje za operacije zrakoplovov. To ne bi smelo pomeniti, da se na teh površinah ne nahaja krhka oprema, če je ta potrebna za podporo operacijam zrakoplovov; in
 - (iv) vsaka izmed teh površin ima nosilnost, ki ustreza njenemu namenu.
- (d) Območja aerodromov, skupaj s pripadajočo neposredno okolico, namenjena premikanju in parkiranju zrakoplovov, so projektirana tako, da omogočajo varne operacije zrakoplovov, ki naj bi uporabljali posamezne objekte, in sicer v vseh pogojih, za katera so bila načrtovana, ter izpolnjujejo naslednje pogoje:
- (i) ta območja imajo nosilnost, ki omogoča ponavljajoče se operacije zrakoplovov, ki naj bi uporabljali to območja, izvzeta so območja, ki naj bi se uporabljala samo občasno in ki morajo biti sposobna dajati podporo zrakoplovom;
 - (ii) ta območja so projektirana tako, da je zagotovljen odvod vode in da se prepreči, da bi stoječa voda postala nesprejemljivo tveganje za operacije zrakoplovov;

- (iii) nakloni in spremembe naklona teh območij ne povzročajo nesprejemljivega tveganja za operacije zrakoplovov;
 - (iv) značilnosti površine teh območij ustrezajo zrakoplovom, ki naj bi jih uporabljali, in
 - (v) na teh območjih ni nobenih predmetov, ki bi lahko predstavljali nesprejemljivo tveganje za zrakoplove. S tem se ne sme izključiti, da je oprema za parkiranje, ki je potrebna za to območje, postavljena v posebej določenih položajih ali conah na tem območju.
- (e) Druga infrastruktura, namenjena za uporabo zrakoplovov, je projektirana tako, da uporaba te infrastrukture ne pomeni nesprejemljivega tveganja za zrakoplove, ki jo uporabljajo.
 - (f) Konstrukcije, stavbe, oprema ali skladišča so nameščeni in projektirani tako, da ne povzročijo nesprejemljivega tveganja za operacije zrakoplovov.
 - (g) Zagotovijo se ustrezna sredstva, ki nepooblaščenim osebam, nepooblaščenim vozilom ali živalim, ki so dovolj velike, da pomenijo nesprejemljivo tveganje za operacije zrakoplovov, preprečujejo vstop na območje gibanja, brez poseganja v nacionalne in mednarodne določbe za zaščito živali.
2. *Varna višina nad ovirami*
- (a) Za zaščito zrakoplova, ki se približuje aerodromu z namenom pristanka, ali zrakoplova, ki vzleta z aerodroma, se določijo priletne in odletne zračne poti ali območja. Takšne zračne poti ali območja zrakoplovu zagotovijo ustrezno oddaljenost od ovir na območju, ki obdaja aerodrom, ob upoštevanju lokalnih fizičnih značilnosti.
 - (b) Taka oddaljenost od ovir ustreza fazi leta in vrsti operacije, ki se izvaja. Upošteva se tudi opremo, ki se uporablja za določanje položaja zrakoplova.
3. *Vizualni in nevizualni pripomočki ter oprema aerodroma*
- (a) Pripomočki ustrezajo namenu, biti morajo prepoznavni in uporabnikom zagotavljati nedvoumne informacije v vseh nameravanih okoliščinah operacije.
 - (b) Oprema aerodroma deluje v skladu s predvideno uporabo v predvidenih okoliščinah operacij. V okviru okoliščin operacij ali v primeru okvare oprema aerodroma ne sme povzročiti nesprejemljivega tveganja za varnost v letalstvu.
 - (c) Pripomočki in njihov sistem električnega napajanja so projektirani tako, da okvare ne povzročijo neustreznih, zavajajočih ali nezadostnih informacij za uporabnike ali prekinitve kakršne koli bistvene storitve.
 - (d) Zagotovijo se ustrezni načini zaščite, ki preprečujejo nastanek škode ali motenj v delovanju tovrstnih pripomočkov.
 - (e) Viri sevanja ali prisotnost premikajočih se ali pritrjenih predmetov ne smejo motiti lastnosti aeronavtičnih komunikacijskih, navigacijskih in nadzornih sistemov ali škodljivo vplivati na njihovo delovanje.
 - (f) Informacije o delovanju in uporabi opreme aerodroma se dajo na razpolago ustreznemu osebju, vključno z jasno navedbo okoliščin, ki lahko povzročijo nesprejemljiva tveganja za varnost v letalstvu.
4. *Podatki o aerodromu*
- (a) Vzpostavijo in posodablja se podatki, ki so pomembni za aerodrom in razpoložljive storitve.
 - (b) Podatki so natančni, berljivi, popolni in nedvoumni. Ohranijo se ustrezne ravni integritete.
 - (c) Podatki se uporabnikom in zadevnim navigacijskim službam zračnega prometa (ANS) zagotovijo pravočasno, in sicer s pomočjo dovolj varne in hitre metode komuniciranja.

B — Obratovanje in upravljanje

1. *Operator aerodroma je odgovoren za obratovanje letališča. Operator aerodroma ima naslednje odgovornosti:*

- (a) operator aerodroma ima neposredno ali prek pogodb vzpostavljena vsa sredstva, ki so potrebna za zagotovitev varnih operacij zrakoplovov na aerodromu. Ta sredstva med drugim vključujejo objekte, osebe, opremo in material, dokumentacijo o nalogah, odgovornostih in postopkih, dostop do ustreznih podatkov in vodenje evidence;

- (b) operator aerodroma zagotovi, da so zahteve iz oddelka A vedno izpolnjene, ali sprejme ustrezne ukrepe za zmanjšanje tveganj, povezanih z neizpolnjevanjem zahtev. Vzpostavijo in uporabljajo se postopki, s katerimi se o takih ukrepih pravočasno obvestijo vsi uporabniki;
- (c) operator aerodroma vzpostavi in izvaja ustrezen program obvladovanja tveganj za prostoživeče živali;
- (d) operator aerodroma zagotovi, da je gibanje vozil in oseb na območju gibanja in drugih operativnih območjih usklajeno z gibanjem zrakoplova, da se preprečijo trčenja in škoda na zrakoplovih;
- (e) operator aerodroma zagotovi, da so vzpostavljeni in se izvajajo postopki za zmanjšanje tveganj, povezanih z obratovanjem aerodroma v slabih vremenskih razmerah, ob zmanjšani vidljivosti ali po potrebi ponoči;
- (f) operator aerodroma sklene sporazume z drugimi pomembnimi organizacijami za zagotavljanje stalne skladnosti s temi bistvenimi zahtevami za aerodrom. Te organizacije med drugim vključujejo operatorje zrakoplovov, izvajalce navigacijskih storitev zračnega prometa, izvajalce storitev zemeljske oskrbe in druge organizacije, katerih dejavnosti ali proizvodi lahko vplivajo na varnost zrakoplova;
- (g) operator aerodroma sam oziroma s pogodбами s tretjimi strankami zagotovi, da obstajajo postopki za oskrbo zrakoplova z gorivom, ki ni kontaminirano in ima ustrezne specifikacije;
- (h) priročniki za vzdrževanje opreme aerodroma se dajo na voljo, se uporabljajo v praksi ter zajemajo navodila za vzdrževanje in popravilo, informacije o servisiranju, odpravljanje napak in postopke inšpekcijskega pregleda;
- (i) operator aerodroma vzpostavi in izvaja načrt aerodroma za nujne primere, ki zajema možne scenarije v nujnih primerih, do katerih lahko pride na aerodromu ali v njegovi okolici. Ta načrt se uskladi, kjer je primerno, z nujnimi ukrepi lokalne skupnosti;
- (j) operator aerodroma zagotovi, da so na aerodromu pripravljene zadostne reševalne službe in gasilske službe. Take službe se v primeru incidenta ali nesreče hitro odzovejo in vključujejo vsaj opremo, sredstva za gašenje in zadostno število članov osebja;
- (k) operator aerodroma za obratovanje in vzdrževanje aerodroma uporablja samo izobraženo in usposobljeno osebje ter izvaja in vzdržuje programe usposabljanja in preverjanja za stalno usposobljenost vsega zadevnega osebja;
- (l) operator aerodroma zagotovi, da so vse osebe, ki jim je dovoljen dostop na območje gibanja ali druga operativna območja brez spremstva, ustrezno izobražene in usposobljene za tak dostop;
- (m) osebje reševalne službe in gasilske službe so ustrezno izobraženi in usposobljeni za delovanje v letalskem okolju. Operator aerodroma izvaja in vzdržuje programe usposabljanja in preverjanja za stalno usposobljenost tega osebja; in
- (n) vse osebje reševalne službe in gasilske službe, od katerih se lahko zahteva, da posredujejo v letalskih nujnih primerih, redno dokazujejo zdravstveno sposobnost za zadovoljivo izvajanje svojih nalog ob upoštevanju vrste dejavnosti. V tem okviru zdravstvena sposobnost, ki zajema fizično in psihično sposobnost, pomeni stanje brez boleznih ali nezmožnosti, ki bi temu osebju onemogočala:
 - (i) izvajanje nalog, potrebnih za delovanje v letalskih nujnih primerih;
 - (ii) izvajanje dodeljenih nalog ob katerem koli času, ali
 - (iii) pravilno zaznavanje njihovega okolja.

2. Sistemi upravljanja

- (a) Operator aerodroma izvaja in vzdržuje sistem upravljanja za zagotovitev izpolnjevanja teh bistvenih zahtev za aerodrom ter si prizadeva za stalno in proaktivno izboljšanje varnosti. Sistem upravljanja vključuje organizacijske strukture, odgovornost, pristojnosti, politike in postopke.

- (b) Sistem upravljanja vključuje program za preprečevanje nesreč in incidentov, ki zajema shemo za poročanje in analizo dogodkov. Analiza po potrebi vključuje subjekte, ki so naštetih v točki 1(f).
- (c) Operator aerodroma pripravi priročnik aerodroma in deluje v skladu z njim. Tak priročnik vsebuje vsa potrebna navodila, informacije in postopke za aerodrom za sistem upravljanja in za izvajanje nalog operativnega osebja.

C — Okolica aerodroma

1. V zračnem prostoru v okolici območij gibanja na aerodromu ne sme biti nobenih ovir, da se omogoči izvajanje predvidenih operacij zrakoplovov na aerodromih, ne da bi pri tem prihajalo do nesprejemljivega tveganja zaradi postavitve ovir v okolici aerodroma. Zato se pripravi, uvede in nenehno spremlja površine za nadzor ovir, da se zazna vsak vdor, ki ni v skladu s pravili.
 - (a) Za vsako kršitev na teh površinah je potrebna ocena, da se ugotovi, ali predmet povzroča nesprejemljivo tveganje. Vsak predmet, ki predstavlja nesprejemljivo tveganje se odstrani ali se sprejme ustrezen ukrep za izogibanje, da se zaščitijo zrakoplove, ki uporabljajo aerodrom.
 - (b) Vse preostale ovire se objavijo in se v skladu s potrebo označijo ter, kadar je to potrebno, opremijo z lučmi, da se zagotovi njihova vidnost.
2. Nevarnosti, povezane s človeškimi dejavnostmi in uporabo zemljišča, kot so med drugim naštetih na spodnjem seznamu, se spremljajo. Tveganje, ki ga povzročajo, se oceni in ustrezno zmanjša:
 - (a) vsak razvoj ali sprememba uporabe zemljišča na območju aerodroma;
 - (b) možnost turbulence, ki jo povzroči ovira;
 - (c) uporaba nevarnih, nejasnih in zavajajočih luči;
 - (d) zaslepitev, ki jo povzročijo velike in visoko odsevne površine;
 - (e) vzpostavitev območij, ki bi lahko spodbudila dejavnost divjih živali v okolici območij gibanja na aerodromu;
 - (f) viri nevidnega sevanja ali prisotnost premikajočih se ali pritrjenih predmetov, ki lahko motijo lastnosti aeronavtičnih komunikacijskih, navigacijskih in nadzornih sistemov ali škodljivo vplivajo na njihovo delovanje.
3. Za lokalno skupnost se vzpostavi načrt ukrepanja v nujnih primerih, do katerih lahko pride na lokalnem območju aerodroma.

D — Drugo

Razen v situacijah zrakoplova v sili, v katerih se zrakoplov preusmeri na nadomestni aerodrom, ali v drugih okoliščinah, določenih za posamezne primere, aerodroma ali njegovih delov ne smejo uporabljati zrakoplovi, za katere projekt aerodroma in operativni postopki običajno niso namenjeni.

PRILOGA Vb

BISTVENE ZAHTEVE ZA ATM/ANS IN ZA KONTROLORJE ZRAČNEGA PROMETA

1. Uporaba zračnega prostora

- (a) Vsi zrakoplovi, razen tistih, ki opravljajo dejavnosti iz člena 1(2)(a), se v vseh fazah leta ali na območju gibanja na aerodromu upravljajo v skladu s skupnimi splošnimi operativnimi pravili in vsemi primernimi postopki, določenimi za uporabo zadevnega zračnega prostora.
- (b) Vsi zrakoplovi, razen tistih, ki opravljajo dejavnosti iz člena 1(2)(a), so opremljeni z zahtevanimi komponentami in se jih ustrezno upravlja. Komponente, ki se uporabljajo v okviru sistema ATM/ANS, izpolnjujejo zahteve iz točke 3.

2. Službe

- (a) Letalske informacije in podatki za uporabnike zračnega prostora za namen zračne navigacije
- (i) Podatki, ki se uporabljajo kot vir letalskih informacij, so dovolj kakovostni, popolni, aktualni in pravočasni.
 - (ii) Letalske informacije so točne, popolne, aktualne, nedvoumne in ustrezne integritete v ustrezni obliki za uporabnike.
 - (iii) Razširjanje takšnih letalskih informacij uporabnikom zračnega prostora je pravočasno ter poteka prek dovolj zanesljivih in hitrih komunikacijskih sredstev, ki so zaščitena pred posegi in popačenjem.
- (b) Meteorološke informacije
- (i) Podatki, ki se uporabljajo kot vir za letalske meteorološke informacije, so dovolj kakovostni, popolni in aktualni.
 - (ii) V možnem obsegu so letalske meteorološke informacije natančne, popolne, aktualne, ustrezne integritete in nedvoumne, da izpolnjujejo potrebe uporabnikov zračnega prostora.
 - (iii) Razširjanje takšnih letalskih meteoroloških informacij uporabnikom zračnega prostora je pravočasno ter poteka prek dovolj zanesljivih in hitrih komunikacijskih sredstev, ki so zaščitena pred motnjami in popačenjem.
- (c) Službe zračnega prometa
- (i) Podatki, ki se uporabljajo kot vir za zagotavljanje storitev zračnega prometa, so pravilni, popolni in aktualni.
 - (ii) Storitve zračnega prometa so dovolj natančne, popolne, aktualne in nedvoumne, da izpolnjujejo potrebe uporabnikov po varnosti.
 - (iii) Avtomatizirana orodja, ki zagotavljajo informacije ali nasvete uporabnikom, so pravilno projektirana, izdelana in vzdrževana, da so primerna za predvideno uporabo.
 - (iv) Vse storitve kontrole zračnega prometa in povezani postopki zagotavljajo primerno razdvajanje med zrakoplovi in, kjer se zdi primerno, pomagajo pri zaščiti pred ovirami in drugimi nevarnostmi v zraku ter hitro in pravočasno usklajevanje z vsemi zadevnimi uporabniki in sosednjimi deli zračnega prostora.
 - (v) Komunikacija med storitvami zračnega prometa in zrakoplovi ter med zadevnimi enotami storitev zračnega prometa je pravočasna, jasna, pravilna in nedvoumna, zaščitena pred motnjami, vsi udeleženi akterji pa jo morajo razumeti, in, če se zdi primerno, priznavati.
 - (vi) Zagotovijo se ukrepi za zaznavanje morebitnih izrednih razmer in po potrebi za sprožitev učinkovitih iskalnih in reševalnih akcij. Ti ukrepi vsebujejo vsaj ustrezne mehanizme za opozarjanje, usklajevalne ukrepe in postopke, sredstva in osebe za učinkovito pokrivanje območja odgovornosti.
- (d) Komunikacijske službe
- Komunikacijske službe dosežejo in ohranjajo ustrezne lastnosti v zvezi z razpoložljivostjo, integriteto, stalnostjo in pravočasnostjo. So hitre in zaščitene pred popačenjem.
- (e) Navigacijske službe
- Navigacijske službe dosežejo in ohranjajo ustrezne lastnosti v zvezi z vodenjem, informacijami o pozicioniranju in, če je na voljo, časovnim razporedom. Merila lastnosti vključujejo natančnost, integriteto, razpoložljivost in stalnost službe.
- (f) Nadzorne službe
- Nadzorne službe opredelijo položaj zrakoplova v zraku ter drugih zrakoplovov in vozil na površini aerodroma z zadostno učinkovitostjo glede na njihovo točnost, integriteto, stalnost in verjetnost zaznavanja.

(g) Upravljanje pretoka zračnega prometa

Pri taktičnem upravljanju pretoka zračnega prometa na ravni Skupnosti se uporabljajo in zagotavljajo dovolj natančne in aktualne informacije o obsegu in naravi načrtovanega zračnega prometa, ki vpliva na izvajanje storitev; poleg tega se s pogostimi dosežji in usklajujejo preusmeritve ali zamiki pretoka prometa, da bi se zmanjšalo tveganje preobremenitve, do katere lahko pride v zraku ali na aerodromu.

(h) Upravljanje zračnega prostora

Določitev posebnega dela zračnega prostora za določeno uporabo se spremlja, usklajuje in razširja pravočasno, da se zmanjša tveganje izgube razdvajanja med zrakoplovi v vseh okoliščinah.

(i) Projektiranje zračnega prostora

Strukture zračnega prostora in postopki letenja so pravilno projektirani, nadzorovani in potrjeni, preden se jih razvije in jih zrakoplovi lahko uporabljajo.

3. Sistemi in komponente

(a) Splošno

Sistemi in komponente ATM/ANS, ki zagotavljajo ustrezne informacije zrakoplovom in od zrakoplovov ter na tleh, so ustrezno projektirani, izdelani, nameščeni, vzdrževani in upravljani, da se zagotovi njihova ustreznost za predvideno uporabo.

(b) Integriteta, lastnosti in zanesljivost sistemov in komponent

Integriteta in z varnostjo povezane lastnosti sistemov in komponent na zrakoplovu, na tleh ali v vesolju ustrezajo predvideni uporabi. Ti izpolnjujejo zahtevano raven operativnih lastnosti za vse predvidene pogoje delovanja in celotno obdobje uporabe.

(c) Projekt sistemov in komponent

(i) Sistemi in komponente so projektirani tako, da izpolnjujejo veljavne varnostne zahteve.

(ii) Sistemi in komponente, obravnavani skupaj, ločeno ali v medsebojni povezavi, so projektirani tako, da sta verjetnost, da lahko kakršna koli okvara povzroči popolno odpoved sistema, in resnost njenega učinka na varnost storitev v obratnem sorazmerju.

(iii) Sistemi in komponente, obravnavani posamezno in v kombinaciji, so projektirani tako, da upoštevajo omejitve z zvezi s človeškimi sposobnostmi in delovanjem.

(iv) Sistemi in komponente so projektirani tako, da so zaščiteni pred nenamernimi škodljivimi interakcijami z zunanjimi elementi.

(v) Osebu se jasno, dosledno in nedvoumno posredujejo informacije, potrebne za izdelavo, namestitve, upravljanje in vzdrževanje sistemov in komponent, pa tudi informacije o nevarnih razmerah.

(d) Stalna raven storitev

Ravni varnosti sistemov in komponent se ohranijo v času storitve in sprememb storitve.

4. Usposobljenost kontrolorjev zračnega prometa

(a) Splošno

Oseba, ki se usposablja za kontrolorja zračnega prometa ali je pripravnik za mesto kontrolorja zračnega prometa, je dovolj zrela, tako glede izobrazbe kot fizičnih in psihičnih sposobnosti, da lahko pridobi, ohranja in dokaže ustrezno teoretično znanje in praktične spretnosti.

(b) Teoretično znanje

- (i) Kontrolor zračnega prometa pridobi in ohranja raven znanja, ki ustreza izvajanju nalogam in je sorazmerna s tveganji, povezanimi z vrsto storitve.
- (ii) Pridobitev in ohranjanje teoretičnega znanja se dokazuje s stalnim ocenjevanjem med usposabljanjem in z ustreznimi preskusi znanja.
- (iii) Pridobljeno teoretično znanje se ohranja na ustreznih ravni. Usposobljenost se dokazuje z rednimi ocenjevanji ali preskusi znanja. Pogostnost preskusov znanja je sorazmerna s stopnjo tveganja, povezanega z vrsto storitve.

(c) Praktične spretnosti

- (i) Kontrolor zračnega prometa pridobi in ohranja praktične spretnosti, ki ustrezajo izvajanju njegovih nalog. Takšne spretnosti so sorazmerne s tveganji, povezanimi z vrsto storitve, in vključujejo, če to ustreza nalogam, ki se izvajajo, najmanj naslednje:
 - i. operativne postopke;
 - ii. posebne vidike naloge;
 - iii. neobičajne razmere in nujne primere;
 - iv. človeške dejavnike.
- (ii) Kontrolor zračnega prometa dokaže, da lahko izvaja povezane postopke in naloge na ravni usposobljenosti, ki ustreza nalogam, ki se izvajajo.
- (iii) Pridobljene praktične spretnosti se ohranjajo na zadovoljivi ravni. Usposobljenost se preverja z rednimi ocenjevanji ali preskusi znanja. Pogostnost ocenjevanj je sorazmerna z zahtevnostjo in stopnjo tveganja, povezanega z vrsto storitve in nalogami, ki se izvajajo.

(d) Jezikovna usposobljenost

- (i) Kontrolor zračnega prometa dokaže jezikovno usposobljenost za govorjenje in razumevanje angleškega jezika na ravni, ki mu omogoča učinkovito sporazumevanje v glasovnih situacijah (telefon/radijska postaja) in situacijah ‚iz oči v oči‘ glede konkretnih in z delom povezanih tem, vključno s situacijami nujnih primerov.
- (ii) Kontrolor zračnega prometa je jezikovno usposobljen za govorjenje in razumevanje nacionalnega jezika ali jezikov na zgoraj navedeni ravni, kadar koli je to v posebnem delu zračnega prostora potrebno za zagotavljanje storitev zračnega prometa.

(e) Usposabljanje na simulatorju (*synthetic training devices* - STD)

Če se STD uporabljajo za praktično usposabljanje o zavedanju o situaciji in človeških dejavnikih ali za dokazovanje pridobljenih in ohranjenih spretnosti, ustrezajo določenim lastnostim, ki omogočajo ustrezno simulacijo delovnega okolja in operativnih razmer, primernih za izvajanje usposabljanja.

(f) Program usposabljanja

- (i) Usposabljanje poteka po programu usposabljanja, ki lahko vključuje teoretično in praktično poučevanje, vključno s STD, če je ustrezno.
- (ii) Za vsako vrsto usposabljanja se določi in sprejme program usposabljanja.

(g) Inštruktorji

- (i) Teoretično poučevanje izvajajo ustrezno usposobljeni inštruktorji. Ti:
 - i. imajo ustrezno znanje s področja, ki ga poučujejo, in

- ii. so dokazali, da so usposobljeni za uporabo ustreznih metod poučevanja.
- (ii) Praktično poučevanje izvajajo ustrezno usposobljeni inštruktorji, ki imajo naslednje kvalifikacije:
- i. izpolnjujejo zahteve glede teoretičnega znanja in imajo izkušnje, ki ustrezajo izvajanemu poučevanju;
 - ii. dokazali so, da so usposobljeni za poučevanje in uporabo ustreznih metod poučevanja;
 - iii. metode poučevanja so vadili med postopki, ki jih nameravajo poučevati, in
 - iv. redno hodijo na osvežitvena usposabljanja, s čimer ohranjajo sposobnosti poučevanja.
- (iii) Inštruktorji praktičnih spretnosti imajo ali pa so imeli pravico delovati kot kontrolorji zračnega prometa.
- (h) Ocenjevalci
- (i) Osebe, pristojne za ocenjevanje usposobljenosti kontrolorjev zračnega prometa:
- i. so dokazale, da so usposobljene za ocenjevanje usposobljenosti kontrolorjev zračnega prometa ter izvajanje preskusov in preverjanj kontrolorjev zračnega prometa, in
 - ii. redno hodijo na osvežitvena usposabljanja, s čimer se zagotovijo najsodobnejši standardi ocenjevanja.
- (ii) Ocenjevalci praktičnih spretnosti imajo ali pa so imeli pravico delovati kot kontrolorji zračnega prometa na tistih področjih, ki jih nameravajo ocenjevati.
- (i) Zdravstvena sposobnost kontrolorja zračnega prometa
- (i) Zdravstvena merila
- i. Vsi kontrolorji zračnega prometa redno dokazujejo zdravstveno sposobnost za zadovoljivo izvajanje svojih nalog. Sposobnost se dokaže na podlagi ustrezne presoje, pri čemer se upoštevajo možna psihična in fizična odstopanja zaradi starosti.
 - ii. Dokazovanje zdravstvene sposobnosti, ki zajema fizično in psihično sposobnost, vključuje dokazano odsotnost bolezni ali invalidnosti, ki bi osebam, ki izvajajo storitve kontrole zračnega prometa (ATC), onemogočala:
 - pravilno opravljanje nalog, potrebnih za izvajanje ATC, ali
 - izvajanje dodeljenih nalog ob katerem koli času, ali
 - pravilno zaznavanje okolja.
- (ii) Če se zdravstvena sposobnost ne more v celoti dokazati, se lahko sprejmejo blažilni ukrepi, ki zagotavljajo enakovredno varnost.

5. Izvajalci storitev in organizacije za usposabljanje

- (a) Storitve se ne izvajajo, če niso izpolnjeni naslednji pogoji:
- (i) izvajalec storitev ima, neposredno ali posredno po pogodbah, sredstva, potrebna za obseg storitve. Ta sredstva med drugim vključujejo sisteme, naprave, vključno z napajalnimi enotami, poslovodne strukture, osebje, opremo in njeno vzdrževanje, dokumentacijo o nalogah, odgovornostih in postopkih, dostop do ustreznih podatkov in vodenje evidence;

- (ii) izvajalec storitev pripravi in posodablja priročnike o upravljanju in delovanju v zvezi z zagotavljanjem storitev ter mora ravnati v skladu s temi priročniki. Taki priročniki vsebujejo vsa potrebna navodila, informacije in postopke za delovanje, sistem upravljanja in operativno osebje za izvajanje njihovih nalog;
 - (iii) izvajalec storitev izvaja in vzdržuje sistem upravljanja na podlagi tveganja, da zagotovi skladnost z bistvenimi zahtevami iz te priloge in si prizadeva za nenehno proaktivno izboljševanje tega sistema;
 - (iv) izvajalec storitev uporablja samo ustrezno kvalificirano in usposobljeno osebje ter izvaja in vzdržuje programe za usposabljanje in preverjanje osebja;
 - (v) izvajalec storitev vzpostavi formalne povezave z vsemi ostalimi, ki prispevajo k izvajanju storitev, da zagotovi skladnost s temi bistvenimi zahtevami;
 - (vi) izvajalec storitev pripravi in izvaja načrt ukrepov ob nepredvidljivih dogodkih, ki zajemajo neobičajne razmere in nujne primere, do katerih lahko pride v zvezi s storitvami;
 - (vii) izvajalec storitev pripravi in ohranja program za preprečevanje nesreč in incidentov ter zagotavljanje varnosti, vključno s poročanjem in analizo dogodkov, ki se uporablja v sistemu upravljanja za doseganje cilja nenehnega izboljševanja varnosti, in
 - (viii) izvajalec storitev poskrbi za preverjanje, ali so lastnosti glede varnostnih zahtev za vse sisteme in komponente vedno izpolnjene.
- (b) Storitve ATC se ne izvajajo, če niso izpolnjeni naslednji pogoji:
- (i) da bi se preprečila utrujenost osebja, ki izvaja storitve ATC, se uporablja sistem poimenskega seznama članov osebja in njihovih dolžnosti. Takšen sistem mora zajemati delovna obdobja, delovni čas in prilagojeni čas počitka. Pri omejitvah, sprejetih v okviru takšnega sistema, se upoštevajo ustrezni dejavniki, ki povečujejo utrujenost, kot so zlasti pomanjkanje spanja, porušitev cirkadialnega ritma, nočne ure, skupni delovni čas v danem obdobju in porazdelitev dodeljenih nalog med člane osebja;
 - (ii) da bi se preprečil stres osebja, ki izvaja storitve ATC, se uporabljajo izobraževalni in preventivni programi;
 - (iii) izvajalec storitev ATC ima vzpostavljene postopke za preverjanje, ali je kognitivna sposobnost osebja, ki izvaja storitve ATC, oslABLJENA in ali je njihova zdravstvena sposobnost zadovoljiva;
 - (iv) izvajalec storitev ATC pri načrtovanju in delovanju upošteva operativne in tehnične omejitve ter načela človeških dejavnikov.
- (c) Komunikacijske, navigacijske in nadzorne storitve se ne izvajajo, če ni izpolnjen naslednji pogoj:
- Izvajalec storitev zadevne uporabnike zračnega prostora in enote storitev zračnega prometa pravočasno obvešča o operativnem statusu (in spremembah) storitev, ki se izvajajo za namene storitev zračnega prometa.
- (d) Organizacije za usposabljanje
- Organizacija za usposabljanje osebja, ki izvaja storitve ATC, izpolnjuje naslednje zahteve:
- (i) ima vsa sredstva, ki so potrebna za obseg obveznosti, povezanih z njeno dejavnostjo. Ta sredstva med drugim vključujejo naprave, osebje, opremo, metodologijo, dokumentacijo o nalogah, odgovornostih in postopkih, dostop do ustreznih podatkov in vodenje evidence;
 - (ii) izvaja in vzdržuje sistem upravljanja v zvezi z varnostjo in standardom usposabljanja ter si prizadevati za nenehno izboljševanje tega sistema, in
 - (iii) po potrebi skleni dogovore z drugimi ustreznimi organizacijami, da je zagotovljena nenehna skladnost s temi bistvenimi zahtevami.“
-